

Covenant & Conversation

Jonathan Sacks
THE RABBI SACKS LEGACY

NOAH • נח

MANEVİYAT ÜZERİNE ETÜTLER

BASED ON THE TEACHINGS AND WRITINGS OF RABBI LORD JONATHAN SACKS 7"אז

Covenant & Conversation yazılarına sağladıkları ve Harry (Chaim) Schimmel'in anısına adanan cömert sponsorlukları için Schimmel Ailesi'ne teşekkürlerimizle.

"R. Chaim Schimmel'in Tora'sını, onunla ilk karşılaştığım zamandan beri severim. Sadece yüzeysel gerçekle değil, altta yatan daha derin gerçeğe olan bağlantısıyla da ilgilenmeye gayret eder. 60 yıldır kendisine eşlik eden olağanüstü eşi Anna'yla birlikte, aile, cemaat ve Tora sevgisine adanmış bir yaşam inşa ettiler. Ortaya koydukları örnek yaşamla beni fazlasıyla etkilemiş müstesna bir çift."

- Rabi Sacks

Belirsizlikle Yaşama Cesareti

• Bu özet, Rabi Sacks'ın bu haftaki Covenant & Conversation yazısından uyarlanmıştır. Bu yazıya aşağıdaki adresten erişilebilir: <https://www.rabbitsacks.org/covenant-conversation/noach/the-courage-to-live-with-uncertainty/>

Tanrı'nın Noah'a söylediği "**Gemiden çık!**" (Bereşit 8:16) sözlerini açıklamayı amaçlayan anlaşılması zor bir *Midraş* vardır:

Yağmur kesildikten sonra Noah kendisine "Gemiye ancak [Tanrı'nın verdiği] izinle girdiğime göre, izin almadan çıkabilir miyim?" dedi.

Kutsal ve Mübarek Tanrı ona "İzin mi istiyorsun?" dedi. "Öyleyse sana izin veriyorum: "**Gemiden çık!**"

Rabi Yeuda bar İlay bunun üzerine şöyle demiştir: "Eğer orada olsaydım, Gemi[nin kapılarını] paramparça edip kendimi dışarı atardım."¹

Bu *Midraş*'ın mesajı şöyledir: Paramparça olmuş bir dünyayı yeniden inşa etmek gerektiğinde, izin almayı beklemezsiniz. Tanrı bize sınırsız bir izin vermekte ve bizden işe koyulmamızı beklemektedir.

Bu, der Raşi, Tanrı'nın Yahudi halkını Noah'la değil de Avraam'la başlatmış olmasının sebebidir. Tora, Noah için "Tanrı ile birlikte yürürdü" (Bereşit 6:9) demektedir. Buna karşılık Tanrı, Avraam'a "**Önümde yürü**" (Bereşit 17:1) demiştir.

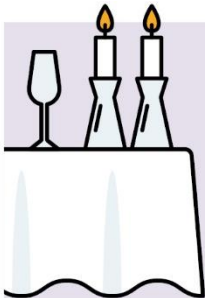
Bu *Midraş*'ı öğrendiğim zaman, birden bire, inancın ne olduğuna dair kayda değer bir noktayı anlamıştım: Yahudilikte inanç, öncü olmak, yeni bir şey yapmak, daha az tercih edilen yolu seçmek, bilinmeyenin içine cüretkârca dalmak üzere gereken cesarete sahip olmak demektir. Erets Yisrael'e doğru yola çıkmak üzere kendi ülkelerinden,

yuvalarından ve anne-babalarının evlerinden ayrıldıkları zaman Avraam ve Sara'nın yaptığı tam olarak buydu. Moşe'nin döneminde, yalnızca gündüz vakti bir bulut sütununun ve gece vakti bir ateş sütununun rehberliğinde çölün derinliklerine doğru yolculuk ettikleri zaman Bene Yisrael'in yaptıkları da buydu.

Modern çağda dahi, bu antik cesaret refleksi hâlâ mevcuttur. Öyle olmasa, Avrupa ve Birleşik Devletler'de bu denli minik bir azınlığı teşkil eden Yahudi halkının, her biri kendi tarzıyla bir öncü olmuş ve modern aklı şekillendirmiş olan bu kadar çok insanı üretebilmiş olmasını başka nasıl açıklayabiliriz?

İnanç, risk alma cesaretidir. "**Önümde yürü**" prensibi, Yaradan'ımızın yarattığı en önemli eser olan bir insanlardan yaratıcı olmamızı istediği fikri, Yahudiliği benzersiz yapan niteliktir. Yahudiliğin insana, mahiyetine, yaratıcı gücüne ve başkaları için değişim yaratma sorumluluğumuza atfettiği yüksek değeri unutmamalıyız.

İnanç, Tanrı veya Yahudi halkı uğruna risk alma cesaretidir; yol boyunca tehlikeler olacağına farkında olarak, ama aynı zamanda Tanrı'nın bizim yanımızda olduğunun ve kendi isteğimizi O'nunkine uyumlu kıldığımız takdirde bize kuvvet de verdiğinin bilinciyle uzak bir hedefe doğru yolculuğa çıkmaktır. **İnanç, katiyet değildir; belirsizlikle yaşama cesaretidir.**

Şabat Sofrasında

1. Sizce Noah neden Gemiden ayrılmak için davet edilmeyi beklemiştir?
2. Tarihte, belirsizliğe rağmen inanca sahip olmanın bir sonucu olarak meydana gelmiş büyük Yahudi başarılarına örnekler verebilir misiniz?
3. Sizce hangisi daha kuvvetli bir inancı gerektirir; tüm cevaplara sahip olmak mı, yoksa belirsizlik içinde yaşayıp yine de inanmak mı?

¹ Buber'in *Tanhuma'sı*, 1885, *Midraş Yelamedenu*'dan alıntı.

Tora Tacı

Baş Haham Rabi Warren Goldstein

Rabi Sacks, nispeten genç bir yaşta atanmış olduğum Güney Afrika Baş Hahamlık görevinin ilk günleri boyunca bana rehberlik etmiş ve destek olmuştu. Görevi üstlendiğim zaman beni ilk arayanlardan biri oydu; ben bu yeni duruma ayak uydurmaya çalışırken, o kritik zamanda benim yanımda durmuş ve bu destek, sonraki yıllar boyunca sürmüştü. Rabi Sacks, bu haftaki *peraşa* yazısında oldukça etkili bir şekilde dile getirdiği bu, cesur olma, inisiyatif alma fikrini şahsen hayata geçirmişti. Başkaları dünyamızın sorunları karşısında donakalırken veya onlara boyun eğerken, Rabi Sacks gözü pek bir şekilde onlarla doğrudan yüzleşmişti.

Benim için, Rabi Sacks için yapılabilecek en uygun niteleme, Tora'nın Avraam'ı tarif etmek için kullandığı ifadedir: "Tanrı'nın bir başkanı". Kendisi hem Yahudi halkı içinde bir başkandı, hem de dünya ulusları içinde bir başkandı; liderliği, zekâsı ve fikirleriyle herkesten takdir görmekteydi. Hepsinin üstünde, Rabi Sacks'ın saygınlık, otorite ve cesaretle taşıdığı *keter Tora* – "Tora tacı" – vardı. Toplumumuzun yüzleşmekte olduğu en zorlu ve karmaşık meselelerin bazılarını aydınlatmak için Tora'nın İlahi ışığını kullanıyordu – dini hoşgörüsüzlük, antisemitizm, sekülerlik ve maddiyatçılık, inanç ve bilim, "öfke siyaseti". İzin almayı beklemezdi. Adımını korkarak atmazdı. Genel görünüm belki belirsizdi, ama o "önde yürürdü", bu haftaki yazıda bahsettiği cesaretin vücuda gelmiş haliydi ve şahsen ortaya koyduğu bu örnekle, "paramparça olmuş bir dünyayı yeniden inşa etmek" üzere hepimize meydan okurdu.

• Dr. Warren Goldstein, 2005 yılından bu yana Güney Afrika Ortodoks Sinagoglar Birliği'nin Baş Hahamı olarak görev yapmaktadır.

A CLOSER LOOK

• **Baş Haham Goldstein** Rabi Sacks'ın Bereşit *peraşası* üzerine paylaştığı fikirlerde derine inerek, onun haftalık yazısı hakkındaki kendi düşüncelerini paylaşıyor.

Belirsizliklerle dolu bir dünyada inisiyatifi alarak cesaret ve kararlılıkla hareket etme fikrini bir aile yetiştirirken nasıl somutlaştırabiliriz?

Gelecek belirsizdir – bilinmemektedir ve bilinmesi mümkün değildir. Ama bundan bağımsız olarak, "önden yürümeyiz", cesaret edip işe koyulmamız gerekir. Ve Yahudi geleceğinin, Yahudi evinde yaratıldığını da anlamalıyız.

Bir Yahudi ailesi kurmak ve özellikle de Yahudi bir ebeveyn olmak; belirsizliğin hüküm sürdüğü bir dünyaya çocuklar getirmek ve onları, Yahudi değerleriyle uyumsuzluk içinde olan ve birçok kez bu değerlere muhalefet eden bir toplum içinde onlara uygun şekilde yetiştirmek üzere güven ve kararlılığa sahip olmak, cesaret ister.

Aile birimi, insanlığın temelidir. Bu haftaki *peraşadan*, Tufan'ın sebep olduğu yıkımın ardından inşa edilen yeni dünyanın çekirdeğini, Noah, eşi ve kurdukları ailenin oluşturduğunu görüyoruz. Benzer şekilde, Yahudi halkının temelleri de, ilk atalarımızın ve annelerimizin kurdukları ailelerdir. Yahudi tarihi ve kaderi bu ailelerinin kaderiyle iç içedir. Yahudi halkının yapısının ta kendisi – on iki kabilenin oluşumu – Yaakov ve oğullarının ailesinden türemiştir. Bize "*Bet Yisrael*", yani Yisrael Evi denmesinin sebebi budur. Ve Yahudi halkının tarihi bizim evlerimizde yazılmaktadır.

Eğer gözü pek olursak, her Yahudi evi manevi bir mabet, bir kutsiyet ve ışık mekânı, bir iyilik ve şefkat, inanç ve bağlantı pınarı olabilir. Bunlar, Şabat sofrasının etrafında oturan, Tora öğrenen, Yahudiliğimizi yaşayan çocuklarımıza aktardığımız değerlerdir. Bu bizim Yahudi geleceğimizdir. Ve belirsizlikle dolu bir dünyada, şimdi, Rabi Sacks'ın sözleriyle "önden yürümenin" ve bu geleceği kendi evlerimizde yaratmanın zamanıdır.

TORAH TRIVIA

S: Tora'da oğluna kendi babasının adını veren ilk kişi kimdir? (İpucu: Bu haftaki *peraşaya* bakın)

C: Cevap: Avraam'ın babası Terah.

Terah'ın üç oğlu vardı. Avraam, Nahor ve Aran (bkz. Bereşit 11:24-26) ve Nahor'a, büyükbabası Nahor'un ismi verilmişti.

Her ne kadar bu günümüzde yaygın bir gelenek ise de, Tora'da kendi çocuklarına, yakın akrabalarından birinin ismini veren bir kişi bulmak çok enderdir.

Belki de Terah'ın önceki ve sonraki nesillerini bu şekilde birbirine bağlanmış olmasından, ailesi hakkında öğrenebileceğimiz bir şeyler vardır. Terah hakkında ilave bilgiler için önümüzdeki hafta okuyacağımız Leh Leha *peraşasındaki* broşürümüzü bekleyin...

- David Woolf'un Torah IQ adlı çalışmasından uyarlanmıştır. Tora hakkında 1500 bilmece içeren bu çalışma dünyanın her yerinde Amazon'dan temin edilebilir.